

Szerkesztési iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonci-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonci-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legezelszerűben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Az új megye-bizottsági tagok.

Megyénkben 1883. október 30-ikán ment végbe a megyebizottsági tagok megválasztása azon helyekre, melyek a hat évi megbízási ciklus lejártával megüresedtek. S ha a megválasztottak névsorát a kisorsoltakéval összehasonlítjuk, alig észrevehető eltérést fogunk látni abban. Ezen tény örömmel tölt el bennünket, mert azt mutatja, hogy az egyes kerületek bizalma, melylyel a választók ezelőtt hat évvel egyik-másik polgártársukat megtisztelték, ma sem csökkent, de kevés kivétellel épen azokban összpontosult most is. De bizonyít ez még mást is, nevezetesen azt, hogy a megválasztottak választóiknak bizalmával vissza nem éltek, hogy úgy a megyei köz- mint a partialis érdekek megóvása, fejlesztése és elébb vitele tekintetében lelkiismeretesen oldották meg feladatukat.

Azonban ha a választásoknál megjelent szavazók számát vesszük figyelembe, elszomorodhatunk a miatt, midőn látjuk, hogy azoknak száma, kik legszentebb polgári jogukat gyakorolni akarják, évről-évre csökken; mi szembeötlő tanubizonyosága annak, hogy a közügyek iránti érdekltség napról-napra kihaló félben van a választásra jogosultak tekintélyes részénél.

Hova fog ez vezetni? könnyen megmondhatjuk.

Mióta azon erődöt, melyet megyei önkormányzatnak nevezünk, s a mely a multban jogainkat oly fényesen megvédelmelte, ostromolni kezdték nemesak, de védő tornyaitól megfosztották: úgy vagyunk a megmaradt csonka bátyakkal, mint a a divatból kiment ruhával, csak akkor vesszük fel, midőn hideg van, vagy pedig ott, hol senki meg nem szólhat érte. Mert hiszen mi is emlegetjük a megyei önkormányzatot s ennek még megmaradt jogait, de ott és akkor, a hol és a mikor tettel kellene védelmére kelni, hogy bebizonyítanók azt a kormányának és törvényhozásának, hogy a megyei rendszer még most is — midőn már alapja meg van ingatva — életrevaló, hogy azok a férfiak, kik a meggyengült erődöt védőleg állják körül, a köz-

ügynek mind egytől-egyig védő oszlopai, mert hiszen nem személyes érdek, mi pedig oly gyakran főszerepet játszik mindenütt és mindenben, — állította őket oda, s nem is egy kis töredeke a választásra jogosultaknak, hanem azon erő, melyet közbizalomnak neveznek. — Ezt pedig csak akkor mondhatjuk el, ha a szavazó urnához nemesak akkor járulunk, midőn saját magunk vagy hozzátartozóink érdekeiről van szó, hanem akkor is, midőn elvi kérdések jutnak a felszínre.

Azonban ez — valljuk meg — igen ritkán történik meg manapság. — Elvárjuk, hogy mások tegyenek, mások munkálkodjanak, mi legfeljebb a gáncsolás jogát tartjuk fel magunknak, ha egyik-másik kérdés nem a mi érdekeink szerint, vagy meggyőződésünkkel megegyezőleg oldatik meg. — Így azután nem lehet csodálkoznunk azon, hogy nemesak azok, kik a kormány kerekéinél állottak s állanak, tartják a volt megyei rendszert elavult intézménynek: hanem sokan vannak közöttük most már olyanok is, kik a mostani megyei rendszert sem tartják életre valónak, épen azért, mert úgy tapasztalják, hogy mi magunk sem lelkesülünk érte s itt-ott fehangon hirdetik a kinevezési rendszer behozatalát, mert hiszen mindegy — így gondolkoznak — akár kinevezett, akár mások által megválasztott tisztviselő fog ügyeink felett határozni.

Igy nem esodálkozhatunk azon, hogy sokan ekként gondolkoznak, mert a megyebizottsági tagok egy tekintélyes része nem tartja kötelességének a gyűléseken megjelenni, ha csak közvetlen saját érdekeiről nincs szó. — Pedig a választók bizalma — ha elfogadjuk — kötelességet is ró reánk, mit nem teljesíteni a szó szoros értelmében visszaélés.

A legközelebb tartandó megyegyűlés tudjuk, tömött leend, mert hiszen azon érdekhálózat, mely a választások alkalmával bomlik fel szálaira, ilyenkor szokott előtűnni a maga nagyszerűségében, mert hiszen mindenikünket közelebről érdekel ez, nem annyira azért, mert fontos alkotmányos jogunkat gyakoroljuk ekkor, hanem azért, mert egyes személyek érdekelnek bennünket s így a szavazat-

nál nem mindig a tiszta meggyőződés a vezérelv, hanem személyes sympathia, vagy antipathia.

Pedig ezeknek ilyenkor előtérbe lépni nem volna szabad, mert ezek ütök a megyei autonom rendszer falán a legveszélyesebb réseket s adnak fegyvert azoknak kezébe, kik ennek ellenségei.

Hogy tehát ez ne történjék, függ úgy a most megválasztott, mint működésben levő megyebizottsági tagoktól. Tegyenek ezek félre minden személyes érdeket, adják szavazataikat olyanra, kiről biztosan tudják, hogy azon munkakörnek, — melyre lépni óhajt, képes leend megfelelni: akkor bebizonyítandják azt, hogy a mostani megyei rendszer is életrevaló s ha egykor teljesen megsemmisülend is, legalább elmondhatják, hogy közönyösségük vagy a személyes érdekek előtérbe tolása által nem ökösták meg annak sirját.

Megválasztottak:

Krasznahorkán: Erössy Lajos és Tomory Géza; Rimaszombatban: Horváth János, dr. Szabó Samu és Török János, Kokován: Gáber Lajos és Kovács Ferenc. — Rimaszécsen: Valovics Ferenc, Nagy József. (A választás meg lett semmisítve, mert nem azok helyett választottak, kiknek mandatumok lejárt. Szerk.) Feleden: Czibur Pál, Varga János és Fáy István. (Ez utóbbi mint-hogy nem választó, nem is választható, minek folytán pótválasztás lesz. Szerk.) Cserenesényben: Hámos József és Andrik Sámuel. Balogon: dr. Danis János, Vitalius János és Medveezky Sándor. (A választás megsemmisített. Szerk.) Nagy-rőczén: Stefanosok Károly, Arvay József. Osgyánban: id. Török László, Bohoresik György. Köviben: Gál Béla, Gócsó János (ifjú vagy öreg? Szerk.) Hanván: Szedlaesek Endre, Darvas Pál, Péterfalán: Sarlay Pál, Angyal István. Bánrévén: Szontagh Zoltán, Varga Ferdinánd. Bátkában: Lengyel Abraham, Pósa Imre. Tornallyán: Kovács Miklós, Zoller Sámuel. Várgedében: Kubinyi Arnold és Kubinyi Andor. Giezen: Márkus Dénes, ifj. Lokesászy Lajos. Csetneken: Matolay Bertalan, Bartholomeidesz László. Ratkón: Gallo János, Fischer Károly, Vlachó János. Szároson: Kubinyi Géza, Tóth Márton. (K. G. leköszönt. pótválasztás lesz. Szerk.) Dobsinán: Szontagh Boldizsár, Gömör Gusztáv és Sárkány Kálmán. Hangonyon: Kisgergely Gyula, Mraftsák József és Csák Károly. Putnokon: Gánczy Ferenc, Lengyel Mihály. Zádorfalán: ifj. György Hubay László, Batta Imre. Csoltón: Oroszlányi József, Barna Sándor. Pohorellán: Zimann Dániel, Kuna Aurél és Czibur

T Á R C Z A.

Kivan téve . . .

Kivan téve a koporsó,
Ki az udvar közepére.
Körülállja, körülsirja
A kis falu egész népe.

Oly szomorun szól a harang,
Mintha csak zokogni tudna.
Közégyűl, közéolvad
Özvegy s árvák jaj-siralma.

Átkarolják a hű nőnek
S jó anyának ravatalát.
Fájó, kesergő hangokon,
Vissza, vissza-hivogatják.

„Ne sirjatok kis kedvesim.“
— Biztatólag szól az atya. —
„Nem távozik el örökre,
Csak álmodik a jó anya.“

Sólyomi.

Különlegesség.

E czim alatt olvasni fog a tisztelt olvasó tanulságos értekezéseket, piquant megjegyzéseket, érdekesítő eseményeket, a közigazgatás minden ágára kiterjedő kritikát, majd éles, majd halvány vonásokban tartva, — jogeseteket, jellemrajzokat stb. stb.

Mind oly tárgyak, melyek a „különlegesség“ fogalma alá vonhatók.

Kezdjük először is a tisztújítási mozgalmakon. Nagyon időszerű tema.

A mozgalmak fája megindult, felszínre hozva drága gyögyöt, talmi aranyat s iszapot egyaránt, — s ez természetes, de a választás nagyon nehéz; azt hiszed, valódi kör-mőzi aranyat markolsz, s midőn értékesíteni akarod, szembe nevet a világ, — csalódtál; csak egy sovány vigasz-

telésod marad kárpótlásul: hogy nem egyedül magad esalódtál.

Az iszap is csalóka, — nem csak sár, de termékenyítő anyag is van benne. . . .

Megénekelte Horác, hogy a gond elől menekülni nem lehet; ha lóra ülsz, válladra ül, veled rohan. — ha hajóra szállsz, oda is elkísér, nyakadba esimeszkedik, nem rázhatod le.

Ilyen a választók sersa. Az aspiransok legiója egyenkint, titokban be-beköszöntget hozzád, vagy megállít az utcán ha szavazati jogod van, s erős kézsorítások, lekötélző nyilatkozatok, nyájas, behizelgő szövegek kifejezése mellett ajánlja magát kegyes pártfogásodba — a választás előtt. S a választás után? megfordított a viszony; te eszedel az előtt, kit magad felé helyezni iparkodtál, emlékeztetve őt gyakran a tett ígéretekre, de osztályrészed újra esalódás, — nem ismernek.

De hát ez is természetes dolog. A szél, a vihar nemesak a gyöngé nád karesu derekát, az óriási tölgy ágait is meghajlítja; — míg esendes, nyugalmas időben kevélyen nyujtózkodnak az ég felé!

A Horaczius-féle utitárs — a gond, és a választó pártfogoltja — a hivatali aspirans között mégis van egy kis különbség, az tudniillik, hogy amaz sohasem, — míg ez rendszerint halálatlan.

Október hava a bizottsági tagság után óhajtozókra nézve volt a nyargalási évad, ők voltak a zaklatók, most ők a zaklatottak. Vicem pro vice.

Tekintsünk meg egy más képet.

A Sajóvölgy szép, gazdag vidék. Lakosainak zöme életrevaló, szorgalmatos. Intelligenciája nagyszámu, tekintélyes és — kitűnő politikus.

Ennek bizonyosságát adták a f. hó 7-én tartott értekezleteni enunciacióval.

Itt eszembe jön a varjak gyűléséről szóló mese, melyben az határozottat, hogy a jövő gyűlésen fognak határozni.

A tornallyai értekeztet a szolgabírói állás betöltésére nézve, ily eredménnyel végződött: a jövő, t. i. a megyei választó gyűlésre bízták s halasztották annak eldöntését, hogy a két aspirans között, melyik tetszik nekik

jobban. Mert kettő a pályázó s nekik mindkettő tetszik, de nem tudják, melyik tetszik jobban. S ez paradoxon.

Az ó és ujkor bölesei egyértelműleg megállapodtak azon axiómában, melyszerint nincs oly tárgy, mely egy mássikkal mindenben hasonló volna; ugyanazon fának sokszáz-ezer levelei között egy sem hasonlít a másikhoz tökéletesen. A hasonlóságot ha nem más, kizárja a két levél által elfoglalt tér különbözősége.

Igy okoskodnak a bölesek s ebben ivan ráció. A Sajóvölgyön tudtak ezen axiómán, s helyére tették a politikát.

Megállapodásuk kitűnő politikára vall, mert egyenlően ajánlottak kettőt. Akármelyik a kettő közül, csak egy bizonyos ne. Így kikerülték az odiumot annak részéről, a ki mellözve lett volna.

Amde a politikának az a consequentiája, hogy a Tornallyai járás bizottsági tagjai, minthogy mindkettő egyenlően ajánlottak, kell, hogy mindkettőre szavazzanak, a mi lehetetlen, vagy egyre sem, a mi aztán azt eredményezné, hogy egyáltalában egy sem választatnék meg azon elfogadott gyakorlat alapján, hogy az összes megye resp. tája az illető járás kiválmát, s nem elegyedik a választásba. Tehát nem szavaz senki, s árván marad a járás.

Egy tanúságot okvetlenül merithetünk ezen határozatlan határozatból, azt, hogy a kinevezési rendszerre nagyon is megéredtünk.

De egy vizsgatásunk is van, hogy nem politika pártelvek, sem társadalmi torzalkodások, hanem pusztán személyi érdekek rovására van szerencsénk mulatni e jeleneten.

Valaki ezen inperitens megjegyzést tette egy társaságban, ha két alkalmas egyén akar pályázni egy járásban a szolgabíróságra, válasszuk meg az egyiket oly járás számára, a hol a jelentkezők egyike sem üti meg a mértéket; van ilyen több.

En hallgatag tudomásul vettem e nyilatkozatot. — Ellentmondani nem akartam, helyeselni pedig nem volt bátorságom, mert — nagyon irtózom a párbajtól, s a hatalmasok bosszujától.

Valaki.

Elek. Ragályon: Osváth Lajos, Bata Béni. Pelsőözön: Fridmann Vilmos. Sőregen: Pongrácz László, Szokolay Nándor. Dernőn: Kovács László, Bodinka Mihály. Abafalán: Fodor Károly, Pazár Andor. Sajó-Gömörön: Záhonyi János, ifj. Deák Pál. Jolsván: Remenyik Ede. Vietorisz Sándor, Madarász Samu. Nyustyaán: Kubinyi Gusztáv, Pazár Gusztáv, Király István. Ráhón: Szabó Mihály, Alitisz Pál. Ochtinán: Urbán Mihály, Martinyi János. Harkáson: Bodon Pál, Szladek Ignác. Polonkán: Gál György, Benesik Ernő. Rozsnyón: Kubinyi Géza, Rosty Pál, Hajesy Sándor. Az első-sajói kerületben: Speczian Gusztáv, Szepessy Károly. (A választás felfüggesztett, mert a jbeli szolgabíró — állítólag — jogtalanul befolyásolta a szavazókat. Szerk.)

Rendkívüli megyegyűlés.

Gömörmege rendkívüli megyebizottsági közgyűlését e hó 13-án tartotta Rimaszombatban. Az érdekeltség folytán, mit megszerezte a küszöbön levő tisztújítás idezett elő, — daczára, hogy kiváló fontosságú tárgyak alig voltak kitűzve, tekintélyes számu tagok gyűltek össze a megyegyűlés nagy termében s foglaltak helyet a zöld asztalnál a megye valóban kiváló hangu harangjának hívó szavára.

A gyűlést Fáy Gusztáv főispán 10 órakor nyitotta meg, röviden esetenként azon körülményeket, melyek e rendkívüli gyűlést megindították szükségessé tették. — A kitűzött tárgyak közül elsőbbsen a belügyminiszternek a tisztújításra vonatkozó leirata olvastatott fel, melyben a közigazgatás a qualificationális törvény szigorú és pontos megtartására utasítatik. — A leirat tudomásul vétele után, nehogy a candidatióból egyik vagy másik pályázó kimaradjon, vagy oly egyének lépjenek föl, kik egyik-másik hivatalra netalán képesítve nem volnának, kimondatott: hogy kiki pályázati kérvényét a képesítő okiratokkal együtt — a mennyiben a tisztújító közgyűlés folyó évi december hó 20 és következő napjain leend, — ugyanazon hó 18-ikáig okvetlen adja be, hogy annak mindenikét a candidáló bizottság december hó 19-ikén tartandó gyűlésében elbírálhassa.

A határozat kimondása után Hevessy Bertalan orsz. gyűlési képviselő indítványára Marton Rudolfnak, a rimaszombati magyar kir. törvényszék buzgó elnökének, kitűnő tevékenységű megyebizottsági tagnak elhunytá felett mély részvételt fejezte ki a közgyűlés s az elhunyt emlékét jegyzőkönyvileg megörökítette.

A candidáló bizottságba titkos szavazattal megválasztottak: Csider Károly, Szentiványi Árpád és Hanvay Zoltán, kinevezettek: Borbély László, Dapsy Vilmos és Gömör János. — Borbély László azonban — hajlott korát hozván fel okul — a megválasztást nem fogadta el, minek folytán Szentiványi Árpád nevezett ki.

A választás és kinevezés megtörténte után olvastatott a belügyminiszter leirata a megyék háztartásáról szóló szabályrendelet tárgyában, mely szerint a nagyrözei járás székhelye Jolsva maradt, a rimaszombati Rimabrézó helyett Nyustya lett megalapítva, a rimaszécsiben pedig Rimaszécs. A leiratnak az a pontja, mely szerint egyes közigazgatási tisztviselők (szolgabírák, árvagyám stb.) fizetését a miniszter leszállítja, élénk vitára adott okot. A vitát Szentiványi Árpád kezdte meg, jogalannak tartván a miniszter beavatkozását a megyék e nemű intézkedéseibe, s indítványozta, hogy újabb okadatolt felirat intéztesse e tárgyban a belügyminiszterhez. — Hevessy Bertalan a miniszter beavatkozását nemcsak jogtalanának, de törvénytelennek tartja, mert a törvény értelme szerint a kormány által Gömörmege háztartására 60000 frt fedezettel 58810 frt kiadással engedélyezett összegben belől, a megye autonóm joga az egyes tisztviselők fizetését meghatározni. Minthogy pedig ez ügyben már felirat intéztetett a miniszterhez eredmény nélkül, indítványozta, hogy a felirat egyenesen az országgyűléshez intéztesse. — Fáy főispán védi a miniszter álláspontját s ugyancsak a törvényre hivatkozva, kimutatja, hogy az egyes tétel elbírálása a miniszter jogköréhez tartozik ez első esetben. — Hanvay Zoltán sajnálja, hogy ő, ki mind egy értelemben van a főispánnal, e tárgyra vonatkozó nem érthet vele egyet, — s daczára annak, hogy a mostani megyei rendszernek határozott ellensége, kénytelen a jelen esetben annak védelmére kelni, mert a megye háztartására előirányzott és jóváhagyott összegben belől szerinte is a megye határozhatja meg tisztviselőinek fizetését, mert az tudja közvetlenül megítélni a munkakört, melyet egyiknek-másiknak be kell tölteni. Pártolja Szentiványi indítványát. Ugyanez értelemben nyilatkozik Gömör János is, mire a gyűlés Szentiványi indítványát elfogadja.

Olvastatott Malatinszky Frigyes kérvénye, melyben kifejti, hogy daczára annak, miszerint 163 frt 04 kr adót fizet s mint okleveles ügyvéd joggal megvárhatja, hogy adója kétszeresen számítsák, s daczára annak, hogy a legkevesebb adót fizető megyebizottsági tag 181 frt 07 kr adóval szerepel, ő mégis kiharadt s így kéri, hogy a virilis megyebizottsági tagok közé a kellő helyre bevették. — A közgyűlés azonban a kérelmet nem teljesíthette, mert az illető nem jelentette be, hogy az 1884-ik évre összeállított megyebizottsági tagok névsorának megállapításánál adóját kétszeresen akarja számíttatni.

Olvastatott a rozsnói izr. hitközség kérvénye, melyben kéri, hogy a városi pénztárból a többi felekezetekkel egyenlő mérvben segélyeztessék. — A kérelemnek, — mivel semminemű jogi alapja nincs, — hely nem adatott.

Dobsina városának — minthogy a folyó évben sok és tetemes rendkívüli kiadásai voltak, ezek fedezésére 2500 frt rendkívüli kiadás engedélyeztetett.

Biharmegyének átírata, melyben a kormánynak a horvátországi zavarokkal szemben tanúsított magatartásáért bizalom szavaztatik, tudomásul vétetett.

Kokova község és Klebo András közt kötött adás-vevési szerződés helybenhagyatott. — Kraszkónak megengedtetett, hogy nyomasztó helyzetén segítő a „Gömörmegei nép- és iparbanktól 29 és fél évi törlesztésre 15,600 frt kölcsönt vegyen fel. — Azon visszaelés megvizsgálására mit az első magyar papír részvénytársaság gyűléseinél követnek el azáltal, hogy a salak és hulladék a szomszédos folyókba öntetnek, minek folytán több helyen veszélyes kiontások történtek már eddig is, Sebők Pált és a rozsnói járás szolgabíráját küldte ki a közgyűlés.

Olvastatott Sajó-Gömör kérvénye, melyben közmunkáját saját útjára kéri fordíttatni. A kérvény az uti bizottsághoz utasítatott.

A Kiszely nővérek folyamodványa, melyben támasfali beltelek előtt levő tér tulajdoni jogához tartanak igényt s a mely már egy ízben a megyegyűlés által tárgyalatott de az illető folyamodók kérelmükkel elutasítottak. — a belügyminiszter leirata szerint — a hová ez ügyben felfolyamodtak. — illetékességi szempontból a járási szolgabíróhoz tétetett át.

A főszámvévo okadatolt előterjesztésére 143 frtnyi behajthatlan körházi ápolási díj törültetett.

Végre dr. Marikovszky Istvánnak, az összes orvosi tudományok tudorának oklevele kihirdetett, mely után elnök a gyűlést bezárta.

A budapesti országos kiállítás

előkészítése ügyében 1883. évi november hó 13-án Rimaszombatban tartott megyei értekezlet.

Ezen jelen voltak: Szontagh Bertalan alispán, Farkas Ábrahám gazd. egyt. elnök, Radvány István miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke, Dr. Kovács Gyula kamarai titkár, Hámos Zoltán, Fáy László, Pongrácz Pál kerületi bizottsági tagok. Szentiványi Árpád, Szabó György, Kubinyi Géza, Alitisz Pál, Szentmiklóssy Sándor, Hanvay Zoltán, Groó Vilmos kir. tanfelügyelő kéretett fel. Erre Szontagh Bertalan előadja az e tekintetben eddig történeteket s sajnálattal emeli ki, hogy a kerületi bizottság megalakításánál Gömörmege érdekei sem az alelnöki sem a tagsági helyek betöltésénél nem vétettek tekintetbe, s Gömörmege iparos osztálya, mely az országban a második helyet foglalja el, nincs is benne képviselve. Ugyanígy értelemben nyilatkoznak Szentiványi Árpád és Hanvay Zoltán, ki az egyik alelnöki helynek gömörmegebéli egyén által való betöltését már azért is tartja szükségesnek, mivel a két megyei helyi bizottság összhangzó működésének irányozására most nincs közeg a megyében. Együttal felemliti, hogy a járások beosztása sem felel meg a tényleges viszonyoknak, mivel a tornallyai járás, mint majdnem kizárólag földművelők által lakott érdekei nem azonosak a rozsnói járással, mely nagyobb részt iparosokból áll, hanem a rimaszécsi és rimaszombati van nagyobb összeköttetésben.

Radványi István kerületi bizottsági alelnök konstatálja, hogy a kerületi bizottság alakításán és szervezésén már most változtatni nem lehet, de nézete szerint nem is szükséges, mivel a gömörmegei két helyi bizottság hatáskörében teljes önállósággal bír, s kiegészítheti magát minden tényezővel, kiknek közreműködését a kiállítás sikerének biztosítása érdekében szükségesnek tartja. Mennyiben azonban Gömörmege tornallyai, rimaszécsi és rimaszombati járásában virágzó gazdaság méltó képviseltetésére a rimaszombati és rozsnói bizottságok útján nem lenne elérhető, s ez talán egy harmadik aegise alatti álló bizottság által jobban értehető el, egy ily harmadik helyi bizottság szervezésének kieszközöléséhez hozzájárul. Mivel az értekezlet ezzel teljesen meg volt nyugtatva, felkérte Radványi István kerületi bizottsági alelnököt, hogy Gömörmege gazdasági érdekeinek képviseltetésére a nm. földművelés, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszteriumnál külön helyi bizottság szervezését eszközölje ki, mely bizottság a megyei gazdasági egyesület aegise alatt működne a budapesti országos kiállítás érdekében.

Mivel ezen értekezletben a helyi bizottságok alakítása, hanem a kiállítás ügye iránti érdeklődés ébresztése s felkeltése ezéjjából hivatott össze, másrészt azonban a helyi bizottságok megalakítása s működésük megkezdése már sürgőssé vált, Radványi István kerületi bizottsági alelnök felhívja az értekezletet, hogy az értekezlet a rimaszombati, és rozsnói helyi bizottságok szervezésével egy-egy tekintélyes, népszerű s ezen ügy iránt érdeklődő munkás egyént bizzon meg.

Az értekezlet a rimaszombati helyi bizottság szervezésére Farkas Ábrahám gazdasági egyleti elnököt, Rozsnóra pedig ugyan ezen cézből Schlosser Albert nagyiparost rimakérte fel azon felhívással, hogy előbbi a rimaszombati szécsi és nagyrözei, utóbbi a rozsnói és tornallyai járások gazda és iparos közönségét, a községek előjáróit s a kiállítás ügye iránt érdeklődő értelmiségét mielőbb s mindenesetre még e hónapra eső napra Rimaszombatba, illetve Rozsnóra összehívják, ezen gyűlésen a helyi bizottság elnökét, titkárát és választmányát megválasztassák, a szakosztályokat megalakítsák s azokkal a kiállítási program, valamint ügyszabályzatnak megfelelő működést azonnal megkezdessék.

Azon esetre, ha a 3-ik helyi bizottság a gazdasági érdekeltek külön képviselése engedélyeztetett, ennek szervezésére már előzetesen Farkas Ábrahám kéretett fel.

Ezzel az értekezlet befejeztetett. Ezen tanácskozmányból mi azon tapasztalatra jutottunk, hogy megyénknek most már midőn a bejelentésre csak 6 hetünk van, az előmunkálatokkal nagyon is sietnie kell. Nagyon is tartunk attól, hogy ki fogytunk már is az időből s megyénk nem lesz annyi kiállító által képviselve, mennyi gazdasági és iparos helyzetünk világos és hű előtűntetésére szükséges lenne. De még lehet segíteni, ha azok, kik kezükbe vették és veszik ez ügyet gyorsan eszelekesznek.

— r — s.

A rimaszombati műkedvelő társulat közgyűlése.

A rimaszombati műkedvelő társulat e hó 14-én tartotta rendes évi közgyűlését. — S ha visszatekintünk a társulatnak 12 éves múltjára s figyelemre méltatjuk azon élvezetes estéket, melyeket városunk és vidékének szerzett olykor-olykor s összedjünk azon összegeket, melyeket városi, megyei és országos közélet előmozdítására gyűjtött; be fogjuk látni, hogy ez — itt a magyarság legszélső pontján — nemcsak kívánatos, de kulturális, nemzetiségi és jótékonyági szempontból egy iránt szükséges.

Ezt átlátta a „régigárda“ s néhány új ifjabb, de jeles

erőkkel megszaporodva a közgyűlésen az újjászervezést kimondotta s újabb három évre megalakult.

A gyűlést Baksay István, közügyünknek e lelkes bajnoka, nyitotta meg, örömmel üdvözölvén a szép számmal megjelent tagokat s indítványára elnökké Madarassy Dezső törvényszéki bíró nagy lelkesedéssel megválasztván, az új elnöknek adta át az elnöki széket, ki meleg szavakkal köszönte meg a közgyűlés benne helyezett bizalmát, melyeknek elhangzása után elfogadottat Bodor Istvánnak azon indítványa, hogy a régi alapszabályok módosítandók, a mennyiben az igazgató teendői oly számosak, hogy ha azokat lelkiismeretesen akarja elvégezni, hivatalos teendői mellett aligha lehet erre képes bárki is a társulat tagjai közül. Hogy tehát lehet segítséget legyven, szükséges, hogy az igazgató mellé két rendező is választassék, kiknek egyike a színi előadások, másik a hangversenyek és felolvasások rendezését vezeté, s hárman együtt alkotnák a végrehajtó bizottságot. — Ezen értelemben folyt tovább a választás, s megválasztottak igazgatóvá Lengyel Sámuel, rendezőkké: Bodor István és Törköly József, szertárnokká: Tóth János, pénztárnokká: Baksay József, titkárrá: Czikora István. Választmányi tagokká lettek: Szabó Károly, Ján Zsigmond, Perez Sámuel, Institorisz Lndre, dr. Löcherer Tamás és Wagensommer János. — Az alapszabályoknak módosítása, valamint a teendők beosztása, tagok gyűjtése s a hiányzó kellekek beszerzése vagy javítása a választmány, illetőleg a végrehajtó bizottságra ruháztatik.

A társulat tehát megalakult s tevékenysége, hisszük rövid idő múlva kezdetét veszi, mely tudjuk, hogy épen oly áldásos és élvezetes leend, mint volt a multban, midőn oly sok hasznos mulattató estélyek élvezetere nyújtott városunk és vidéke közönségének alkalmat.

Sorsjáték.

A helybeli evangélikus leányiskola sorsjátékának a húzása jövő vasárnapon, azaz november 25-én este a „Három-Rózsa“ nagytermében fog megtartatni, a budapesti kir. lottoigazgatóság által kiküldendő hatóságilag biztos jelenlétében. Ez alkalomból a sorsjátékügyi bizottság egy lehetőleg minden igénynek megfelelő tanácsal is egybekötött estélyt rendez, melyre a meghívók épen most küldettek szét. Ha az előjelék nem esnek, úgy ez az estély egy házas színezetű népes összejövetel leend, a melyen minden rendű és rangu jól találandja magát s mindenki szabadon választhatja mulatságát.

A húzás akként fog történni, hogy a felállítandó két szerencsekerek közül az egyikbe az ötszáz sorozatnak (series) Megfelelő 500 szám, — a másik szerencsekerekbe pedig a minden egyes sorozatban foglalt egyszáz sorsjegyek megfelelően 100 szám tétetvén, előbb mindannyiszor a sorozat s utána közvetlenül a sorsjegy száma húzzatik ki. Az ily módon először kihuzott sorsjegy az első főnyereményt, — az ugyaneleként folytatolag kihuzandó sorsjegyek közül pedig mindenki a megfelelő sorrendben következő nyereménytárgyat nyeri.

Midőn pedig ezen sorsjáték elfogadott elve az, hogy minden sorsjegy valamennyi nyereménytárgyra játszik, — ez okból úgy a sorozat, valamint a sorsjegy kihuzott száma mindannyiszor az illető szerencsekerekbe visszatekintetik. Ennek következtében megeshetik, hogy egy és ugyanazon sorsjegy többször is ki fog húzatni, azonban szabályul van elfogadva, hogy minden kihuzott sorsjegy csak egyszer, még pedig az előszöri kihuzatáskor nyer s ha másodsor vagy többször is kihuzatnak, ezen húzás érvénytelen leend s a nyerősorban következő tárgyra új húzás történik.

Az első főnyeremény: 12 személyre való ezüst teljes asztali készlet, veres szarvasbőrrel bélelt tokban; a második főnyeremény: a haragos betyár, eredeti olajfestmény fémzett keretben Plachy Ferencztől; a harmadik főnyeremény: a rimaszombati felső malom, eredeti olajfestmény fémzett keretben Sándy Gyulától; a negyedik nyeremény: 6 személyre való chinaezüst teljes asztali készlet, szarvasbőrrel bélelt tokban; az ötödik nyeremény: egy női aranyóra tokban; a hatodik nyeremény: egy Wheeler & Wilson-féle varrógép. Ezenkívül van 4 db 25 frt, — 10 db 10 frt, — 40 db 5 frt, — 80 db 2 frt stb. mindössze 500 db 2000 frt értékű nyereménytárgy.

Hirek és vegyesek.

Luther születésének négyszázados évfordulóját fényesen ünnepelték meg a rimaszombati ág. ev. egyház hívei. Már a harangozás előtt csaknem egészen megtelt a templom buzgó hívekkel, kik a nagy reformátor iránt érzett kegyeletüknek adóját akarták leróni, a harangozás alatt pedig alig volt képes magába fogadni a város különböző rendű, rangú és vallásu híveit, kik az ünnepélyen részt venni ohajtottak. Az ünnepélyt a helybeli ág. ev. énekharang nyitotta meg, művészileg advan elő az ünnepélyes alkalomra szánt éneket. Glauf Pál lelkes lélekemelő beszédet tartott, mely után Fábry János olvasta fel rövid vonásokban Luther életrajzát. Ez alkalommal offertorium is tartottat, melyen 36 frt gyűlt össze. A pádár-meleghegyi egyházban is megünnepelt a nagy reformátor emlékét. Az ünnepélyen tömegesen vett részt a közeli vidék lakossága. Az offertorium mellett, mely tekintélyes összeget hozott össze a tiszai kerület nyugdíj intézetének, fillér-egyletet is alakítottak Luther emlékére, mely czélra 2 frt gyűlt össze.

Eljegyzés. Marikovszky Margit kisasszony, Marikovszky Gusztáv veterán derék orvosunk kedves és bájos leányát e napokban jegyezte el Újházy K. miskolci gyógyszerész. — Szerenese s boldogság koszorúzza a megkötendő frigyet!

Hymen. Simko Gizella kisasszonyt, Simko Ferencnek, a rimaszombati telekkönyvi átalakító hivatal főnökének kedves és bájos leányát Szabó Béla adótitisz e napokban jegyezte el. — Áldás és szerenese legyen osztályrészük!

A debreczeni ág. ev. egyházban ma van az új papválasztás. — A jelöltek között Jungmann Gézát, Jungmann Dániel elhunyt rimaszombati ág. ev. lelkes fiát is emlegették, ki jelenleg Nyíregyházán, mint segédlelkész működik.

A bugyikfalvi ev. egyházban, honnét Klinczko János tánító Hrurossa távozott, mert e tartatnak a tanulói próbák. Kandidátus van akármennyi, pedig ez állomás jövedelemre nézve igen szerény. Eddig a szászai, répási és sebespataki tanítók voltak próbán. A választás nov. 18-án lesz. A sebespataki tanító: Csipke András felé hajlik a bizalom.

Gyászjelentés. A rózsnyói székesegyházi káptalan a maga és a számos rokonok nevében mély fájdalommal jelentti Petyerecz Andrást, apát, székesegyházi id. mestertanónok s plebánusnak jótékony, tevékeny s buzgó életének 72-ik, — áldozásának 49-ik évében, a halotti szentsegek felvétele után, szélhűdés következtében, f. hó 12-én éjeli egy óraker történt gyászos kimúltát. — A megboldogult hült tetemei f. hó 14-én reggeli 10 óraker, az engesztelő szent mise áldozatának bemutatása mellett, fognak a székesegyházi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az örök világosság fényeskedjék neki! — Rózsnyó, 1883. november hó 12.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Hegedűs Lajos gyógyszerész és gyermekei: Aladár, Margit ferj. Szentlélek Gyuláné és férje Dr. Szentlélek Gyula, Lajos, Jolán, Józsi, Letti, Mariska és Anna bánattal telt szívvel jelentik forró szeretett és feledhetlen neje, illetőleg édes anyjuk és anyósá Hegedűs Lajosné, szül. Payerl Letitia asszonynak 1883. évi november hó 14-én d. e. 10 óraker, életének 46-ik és boldog házasságának 25-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos kimúltát. A feledhetlen drága halottnak hült tetemei f. évi november hó 13-án d. u. 3 1/2 óraker fognak a csermely-utcai lakásból a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a rózsnyói sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. évi november hó 15-én d. e. 10 óraker fog a kassai székesegyházban a Mindenhatónak bemutatattai. Áldás, béke és emlékezet! Kassa, 1883. nov. 11.

Szerencsés vadászatot tartottak Coburg Fülöp és Ágoston hercegek tegnap mult egy hete a balogvári erdősebben. A két herceg ugyanis nem kevesebb mint 42 vad-disznót ejtett el.

Meghívó. A rimaszombati evangélikus egyháznak, leányiskolája felépítésére engedélyezett tárgy-sorsjáték huzása alkalmából, 1883. november 20-én, Rimaszombatban, a „Három-Rózsza“ vendéglő nagytermében, ugyanezen jótékony czél javára rendezendő táncszal egybekötött estélyre tisztelettel meghív minden tanítványbarátot a sorsjátékügyi bizottság. Személyjegy 50 kr. Kezdeté esti 7 óra. A sorsjáték nyereségtárgyai: Tibély S. A. úr. üzletében közszemlére van kitéve; a sorsjegyek pedig Gyánott, valamint Liszka József ur gyógyszerüzletében és Káta Adolf ur üzletében még mindig kaphatók.

Öngyilkossági kísérlet. Vánsónk szülötte Hunfalvi Lajos, ki Budapesten irnokoskodott, e hó 13-án öngyilkossági szándékból gyufaoldatot ivott. — E ténnyől kifolyólag a „Pesti Hírlap“ megjegyzi, hogy a nyomor vitte erre, mert sem nagybátyja Hüntal Pál, sem édes anyja, ki „jó mód-ban él Rimaszombatban,“ nem segítette. — Erre vonatkozólag megjegyzzük, hogy a szerencsétlent ismertük gyermekébe óta s egyike volt azon vasott gyermekeknek, kiken sem intés, sem féddés, sem büntetés nem fog, minek folytán gyakran követett el oly ténnyeket, melyek iskolai és polgári törvények szerint tiltás alatt vannak. — Ezek miatt elvesztette nagybátyja kezét is, ki pedig folyton segélyezte, míg rakonczatlankodásait meg nem győződött s át nem látta, hogy az általa adott segély az ő legveszedelmesebb kedvtelésekre használtatik fel. — Csakis ekkor vonta meg tőle a segélyt, anyját pedig megígérte, ha akarná sem tudná segélyezni, minthogy a gyermekével maga is alig képes élni.

Tűz. Folyó hó 11-ikére virradóra Henney Kálmán ügyvéd csürös kertjében egy kazal szalma, bibeitől gyújtás következtében meggyuladt. — A csendes idő és tuzoltóink buzgalma folytán minden nagyobb kar nélkül elhatott.

Iparosok gyűlése volt ma egy hete, e hó 11-én, hol a nagyszámú megjelent iparos mesterek, segédek és más érdeklődők az iparos ifjak önképző és segély egyesületének megalakítása felett folytattak eszmecserét. Annak szükségé, hogy iparos segédeink „egy“ testületben tömörüljenek, többek által hangsúlyoztatván, általában elismertetett, de a kivétel — némelyek szerint — azért nehez, mert egyik-másik iparág ifjai már régidő óta állanak az alakítandó egyesülettel rokonzó olyan társulatban, mely már pénzérő felett is rendelkezik, de a mely vagyon mestereik társulata által felügyeltetvén, azzal feltétlenül nem rendelkezhetnek. Alkalmat veszünk magunknak e tárgyra még visszatérni, most csak azt jegyezzük meg, hogy a jelzett akadály — ha iparosaink kissé meggondolják a dolgot — senki által sem vétethetik komolyan, mert a felett iparhatóságunk van hivatalosan „feltétlenül“ rendelkezni, de különben sem elkerülhetlen szükséges, hogy ama vagyon a létesítendő segélyegylet pénztárába helyeztessék el. Egyébiránt megnyugvással jelezhetjük már most is, hogy az értekezlet ifju tagjainak nagyobb része őszinte lelkesedéssel karolta fel ez ügyet, s komoly magatartásával igazolta, hogy tudatával bír hivatalának, mely manapság már nem szorítható az elavult szokások szűk korlátai közé. Ez értekezlet az alakuló közgyűlés idejéül f. évi december 9-ik napjának d. u. 5 óráját tűzte ki ugyancsak a kaszárnya helyiségebe.

Sajtóper. Bodon József, a „Gyöngyösi lapok“ szerkesztője s ismert novella író ellen Baesky Julesa színész-nő sajtóper indított egy közlemény miatt, mely az említett lapnak 1882-ik évi 28-ik számában jelent meg. A végtárgyalás, melyen vádlottat Margittay Dezső, vádlót pedig dr. Visontai Soma képviselte, e hó 15-én tartott meg a budapesti esküdtsek előtt. — A szerződés Bodon előbb tagadta a szerző gyanút Meleg Lajost nevezte meg, de a vizsgálat folyamán kiderült, hogy az illető rovatot nemcsak Bodon vezeti, de egyszersmint írja is. A sajtó bíróságot Kriszt János elnök, dr. Kéri Márk és Brinkmann szavazó bírák alkották, a jegyzőkönyvet Kredencs jegyző vezette. — Az esküdtsek megalakításánál egy a védő mint vádló a visszavetési jogtól ellált. — Az esküdtsek meghitelesítése után az elnök megnyitotta a tárgyalást, melynek folyamán közderültséget idézett elő dr. Löw Tivadar esküdt előterjesztése, melyben felkéri az elnököt, hogy üzentesse meg a feleségének, miszerint nem ebédelhet otthon. A tárgyalás befejezése s a vád- és védbeszédek, valamint az ezekre következő viszonzalások után az esküdtsek visszavonult s alig 10 percnyi tanácskozás után vádlottra kimondta egyhangulag a vétkest, minek folytán a bíróság Bodon Józsefet, ki személyesen meg nem jelent, 5havi fogságra, 500 frt pénzbírságra 80 frt per- 198 frt 04 kr. eljárási költségben marasztalta el. — A védő fellebbezést jelentett be.

A pantallón. Egyik nyárspolgár új nadrágot csináltatott s haza is hozták ugy este felé, midőn már az üzleteket be szokták zárni. Felpróbálta a nadrágot, az jó darabban hosszabb, mint hősünk termete. — Visszaküldéné, de az

üzlet zárva van, holnap pedig az alispáni jelölthöz van meghíva. — Megkéri tehát feleségét, hogy vágjon le belőle 15 centimetert; az asszony vonakodik; leányához fordul, ez sem hajlandó; majd anyósát kéri meg, de az sem mer a veszélyes műtétet hozzá fogni. Lefekszik tehát bosszusan s Morpheus csakhamar elringatja. Felesége meggondolva a dolgot, ollót vesz elő s a kívánt mennyiséget levágja; majd leányát is megszállja a buzgóság, hasonló darabot kurtítja meg a drága jószágot. Reggel a mámi — korán fölébredven, vője kívánságát teljesítendő, a 15 emetert szintén eltávolítja, hogy leánya és unokája szívvelenségét helyrehozza. Örömmel ölti magára a boldog házi ur a már teljesen testéhez illő jószágot, de a műtök kirohantak, mert a pantallón a többszörös műtét alatt valódi uszonadrággá változott át. Hogy elment-e benne a hivatalos ebédre, arról hallgatt a „Világ-Kronika.“

Érdekes új hetilap indul meg a fővárosban gróf Kreith Bela, gróf Zichy Imre, legifj. gróf Teleki Sándor és Balázs Sándor szerkesztők vezetése alatt. A lap címe: „Szemle.“ Munkatársai előkelő írók. A Szemle harmadtól iven, diszes kiállításban, képekkel, univerzális lap, mert politikai, társadalmi, szépirodalmi stb. rovatai mellett terjedelmes, önálló rovatokat nyit a sport minden ágának, a közgazdaságnak, a művészeteknek, az iparnak, a divatnak stb. Ilyen lap még nem jelent meg magyar nyelven! Gazdag, változatos tartalma kielégítheti a család minden tagját. A Szemle előfizetési ára: félfévre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Szemle kiadó-hivatalába Budapest, väci körút 17. sz. küldendők. A novemberi mutatóvánszámokat az előfizetők ingyen kapják.

Színház.

Szombaton nov. 10. „A három kalap“ francia vígjáték 3 felvonásban Hennequin Alfréd-től. — Nagy eseményére, mint kivételére nézve szellemes vígjáték, melynek véletlenségei a nézőt egész este kellemes hangulatban tartják. Azonban ez is, mint minden ily bohózatos darab nagy gyorsaságot és eleveiséget követel a játékosoktól, mely nélkül a darab, hogy úgy mondjuk ellapul, s a néző a hirtetett „szellemes“ vígjáték élvezetében nem részesül. Török Berta (Isabella), Tóvölgyi Ilon (Lujza), Gyarmathy (Szilveszter), Toldy (Temidor) igyekeztek ugyan a darab élénkséget megadni, mi azonban minden fáradságok ellen sem sikerült teljesen. A nagyon is ritka számban megjelent közönség elég hálás volt a szereplők iránt.

Vasárnap, nov. 11. „Túri Boreza“ másodsor. A mennyiben helyszüke miatt a mult számból Túri Boreza ismertetése kimaradt adjuk azt egy mint referenstünk akkor megírta. A vidéki színházak közül, a mint a színpad megjegyzi, miénk volt az első, mely közönségét Túri Boreza előadásában részesítette; azért, hogy az igazgató ur annyi új, vagy még itt nem adott darabok színrehozatalával gyönyörködteti publicumát köszönettel tartoznak, de az is bizonyos, hogy próbák s hetenként ötszöri játék annyira igénybe veszik a játékosok erejét és időjét, hogy szerepeik áttanulmányozására s megtanulására azokból igen keveset fordíthatnak, miért azután az egy-két próbával előadott darab menete döcögős, hezagos lesz, s a sugó-víz a darabban a főszerepet. — A darab első felvonása nagy dispositiót ad, a második és harmadik mint a tárgyalás és lebonyolítás az első felvonásban ígértet elapította, mi nem teljesen a darabnak, hanem e czikk elején felsoroltatnak tudható be leginkább; azt hisszük a többszöri előadás és próba után a szereplők jobban áttanulmányozván szerepeiket, derekasabban is fognak játszani s a későbbi előadás nagyobb sikert mutat fel. — Turit Veres játszotta, a mi dig szomorú Borest Veresné, s ez utóbbi jó alakítással Ferencz-ből, ki szerelméhez minden körülmények közt hű Gyarmathy egy lármsá ficzköt csinált Gombosnét, a veszedelmű szerető vén asszonyt jól kidomborította Koháry M., Tornyai Gábort úgy játszotta Farkas, hogy megérdemelte volna, ha legalább még egyszer bebújtatják. Toldy (Bozár), Wanszély (Szele Teresi) és Mátyássy (Czuruk) több ízben ragadták zajos tapsra a közönséget, különösen az utóbbi zajos ovicioval fogadták, mintegy kárpótolni akarván a jutalomjáték perzentjeiért.

Kedden, nov. 13. „Egy szekrény rejtelméi“ Sziglitytől. A darab nemskára megüli 40 éves jubileumát és méltán, mert még ma is olyan, hogy különösen vidéken mindig megállja helyét. — Meséjét, mely egy félnék, de jólelkű ember ügyetlensége s egy akasztófavirág gazembersege körül fordul meg, színházlátó közönségünk eléggé ismeri. Sajnosan nélkülözött ugyan ez alkalommal is Kövessyt, de némileg megnyugtatót bennünket az, hogy Veres és Farkas, talán azért, mert Kövessy nem játszott, ismert játékokat meghaladták. Lovassy az elbolondított mézáróst székesít, a megosalt Margitot Veresné, a ravasz Edvardot Toldy, a gonosz Rikolyt Mátyássy, a kaczer Csillagnét Tóvölgyi Ilon. Zöldes Gyarmathy. Seczkót Szirmay játszották kissé nagyobb szerencsével, kik közül játékokért kiemelendő Toldy és Gyarmathy, Szirmay nagyon tulozta a hazmestert. Megjegyezzük, hogy a házmaster kicsengetési jeleneténél nem tudtuk, hogy utazán-e, udvarban, vagy egy üres szobában voltak-e?

Szerdán, nov. 14. „Az árral“ Ernest vígjátéka másodsor. A darabot az első előadás alkalmából bővebben ismertettük, ma azt tesszük hozzá, hogy az „Árral“ többszöri megnézés s nagyobb publikumot érdemel.

Csütörtök, nov. 15. „Tiszt urak a zárdában.“ Franciaából Császár Miklóstól, 3 felvonásban. A csekély publicum előtt lefolyt játék nézőit többször zajos tapsra ragadta. Kövessyt a közönség, mint haljuk az ígert operet-tekkel látni kívánja.

CSARNOK.

Atkosélet.

(Népies beszély.)

Írta: Szabó József.

(Folytatás.)

Midőn eltávozott Bandi, Maresa sokáig nézett utána, arca kigyuladt, villámzó szemekkel, s izgatott hangon suttagó: — Enyém vagy! — — —

II.

Maresa végrehajtotta, a mit kigondolt. A nagyságos ur sok jó szóval ereszté el Baudit. Uta-

sításokat adott neki, miként viselje magát leendő ipája és napája iránt, és milyen szeretettel ragaszkodjék azhoz a leányhoz, ki alacsony sorsából őt magához emelte.

— Aztán — mondá tréfálódzva, — lakodalmadba csak elhívsz?

— El nagyságos uram — viszonzá megindulva Bandi — sőt kérni fogom, hogy legyen szószólóm, ugy sines nekem meg annak az arva leánykának senkje.

Nem tudta elfojtani érzelmét, szive nem volt a hazugsághoz szokva, az igazság szólott csak ajkain. De a nagyságos ur nem vette észre, — azt hitte, hogy az elválasztás hozza ajkaira ezeket a keserű szavakat vagy talán dult családi viszony okozza mindezt. Ő kevésbé ismeri a falubelieket, azoknak viszonyait. Hiszen mit gondolnának az urak a parasztokkal? Minek menne be a paloták ura a kunyhók lakójához? Hisz ott még meg is kellene görnyednie. — Bár mennyire jó szive volt is a nagyságos. urnak, örökölt őseitől, ha nem is hiu gögöt és lenézést a szegények irányában, — de bizonyos nagyuri hanyagságot — s hideg közönyt ott, hol a népről, a hajdani jobbágyaságról volt szó. — Elég az hozzá, hogy nem sokat gondolt Bandi kitörésével, nem vizsgálta szívének titkait, mert ezáltal köcsisához alázná le magát, ez pedig sérti az arrogantiát!

Bandi tehát átköltözött bíró uramékhoz, hiába beszélt neki Julesa, a ki már átlátott a színtán, hiába emlegette, hogyha odamegy, — nem szereti többé.

— Nem értesz te ahoz galambom, majd elmondom egyszer, miért tettem, tudom, hogy akkor nem leszel ellene — mondá neki.

— De szén tudom én — felelt sirva fakadva a leány — hiába beszél nekem mást, nem szeret már maga engem, tele beszélt a fejet a Maresa. Istenem, de hát minek is járok én utána, hiszen a Riskánál csak előbb való a hat bojtos ökr, meg aztán jobb lakni a zsindeles házba, mint a szalmás kunyhóba.

— Julesa! az Isten áldjon meg, de hát ne bolondozz!

— Nem is bolondozok én egy cseppet sem — folytatá zokogva — szent igaz az, a mit mondok, mintha csak a szívéből olvasnám. De hát menjen! ott van a két jó deres, adnak még hozzá egy házhelyet, abból aztán megélhetnek bol... do... gan.

— Julesa én megharagszom!

— Nem haragudhatik már jobban, nem bánthat már jobban. Hiába beszélnek én, az én beszédem csak szó meg hang, meg a mi belevegyül a könyű, azért nem adnak semmit. A bíró uramnak meg van földje, háza, ökre, lova, azért lehet venni mindent, meg szerelmet is.

— Hát csakugyan nem hallgatsz el? — kiáltá haraggal Bandi — ki akarsz hozni a sodromból? Mondom, hogy elmondok mindent, csak légy nyugodtan. Nem bízol bennem? Azt akard, hogy én minden dolgomról beszámoljak neked, elmondjam, hogy ebbe meg ebbe az órába, meg minutába hol jártam? Dejszen angyalom, akkor még jobban szorítsd meg a foncsikod!

— Meg van a jól, maga szorította meg, hogy sohase lehessen kontyra kötni.

Ez már a soknál is több volt. Bandi önértetét, szerelmét annyira sértette, hogy sarkon fordult, s szó nélkül hagyta őt a leányt.

— Nem nézek többé rá se — gondolta magában — nem érdemli meg.

Midőn a bíró uramoz ment, azért csak elfogta a szívet vala, nem szólt senkinek, hanem csak bezárkózott az ölbá a két dereshez s fejét tenyerébe hajtva gondolkodott sokáig.

Mit is tett ő most? Ott hagyta azt a leányt, a kit szeret? Vajjon jól tett-e? Igen, az igaz, a hű szerelem nem tud kételkedni, Ea szeretem szívéből, ő nem hisz bennem, világos, hogy nem szeret.

— Nem is nézek én többet felé se, — mondá magában — bánja az ördög, nem kell nekem már se ő, se más, elélek én magamba is. Majd megtudja aztán, mikor meghalok, hogy igazán szerettem, éjt talán egy könnyűt a koporsómra.

A nagy gondolkozásba azon vette magát észre, hogy sir, mint a gyermek. S a mint könyvelt szemével ránézett a két deresre, úgy tetszett neki, mint ha a két jó ló göröcsös, vén gebe volna; s a mint az ajtó nyikorgásra odáté-kintett, azt gondolta, hogy a belépő egy ijesztő, életlő vén banya. Pedig hát, a mint kitörülte szeméből a könyűt, meglátta, hogy az a két deres, nem rosz gebe, hanem két taltos, hogy a belépő nem vén banya, hanem Maresa.

— Mi baja van? — kérdé hozzámvenve nyájasan — látom, hogy sirt, még a szemé is nedves. Petig én nem szeretem, meg aztán édes apám uram se, ha a ház népünk közül valaki buslakodik. Talán nincs megelégedve velünk? Csak mondja meg, mit kíván, tudom, nem lesz fogyatkozása semmibe se.

Olyan jól esett most Bandi szívének az a nyájas beszéd. Felnézett Maresára, annak szemében olyan őszinte sajnálat, olyan meleg részvét tükröződött. Bandi csak ennyit látott, pedig több volt a részvétnél.

— Tudom galambom — mondá elérzékenyülve — hogy te segiténél rajtam, de látod, olyan természete van az én bajomnak, hogy azzal csak egy lány tudna boldogulni.

— Hát ha én volnék az a leány!? olyan örömet tenék valami szolgálatot magának.

— Meghiszem azt, ha ilyen jó lánnyal volna dolgom, de a Julesa... hej az a Julesa nagyon akaratos természetű!

— Julesa!? Bizony Istenemre mondom, hogy nincs a faluba külön leány. Azután még ő rá panaszkodik, áldott egy természete van. Hát látta azt valaha valakivel veszedkedni? Csak tűr — csak tűr szegény, dolgos olyan, hogy már jobb nem kell, még a szegény anyját is ő tartja. Mégis csak a nagy panasz!!

Bandi ránézett, ha vajjon igazán mondja-e? Arcán esupa őszinteség honolt.

Jó eltudta az érzelmet takarni a kigyóbör.

— Jójó hisz azt mind elhiszem, de én velem mégis olyan csudarul bán.

Azután elbeszélte a Maresának mind, ugy a hogy történt. Hiszen — gondolta magában — ez a lány áldott egy teremtes, talán jobb, mint a Jul... no olyan még sines, hanem hát igen jó, aztán olyan jól esik az embernek, ha bánatát megoszthatja valakivel.

Maresa azt mondta az elbeszélésre, hogy:

— En is ugy tettem volna, ha az ő helyébe vagyok. Derék lány, dicserem az eszét. Bár ugyan én tölem ne-

tarthat, mert csak nem teszek fel magáról olyan bolondot, hogy olyan derék leányt, mint a Julesa, ilyen magamforma mihasznával feleserélő!

De már erre Bandiban is felfortyant a vér meg a hála. — Micsoda? Mihaszna? Azt mondom galambom, hogy takarosabb lány vagy, mint a Julesa!

Mikor már kimondta, akkor vette észre, hogy az még se járja. Ej, no hát mit — gondolta — hiszen nem hallotta a Julesa, aztán meg — van is benne valami.

A Maresa pedig dévajkodva fenyegette meg. — Nono, megmondom a Julesának. Hát illik az így áskálódni a szeretője ellen? — De ne diskuráljunk itt ilyen soká, azért jöttem, hogy behíjjam: — készen van a kommissió levele, csak alá kell írni.

Minden megtörtént. Ugy örült az egész háznép, bíró uram, bíróné asszonyom, hogy valahára ilyen becsületes eselődjök akadt. Nem is eresztik el egyhamar. De legkiváltkép örült Maresa, — és a hol mindenki örül, kinek jutna eszébe busúlni? Maga Bandi is örült a háznépkel egész estig és ezen nap nem jutott eszébe Julesa, a mi pedig először történt. Sőt este azzal a megnyugtató gondolattal hunyta le szemét:

— Nines a faluba olyan lány, mint a Maresa. Ha akkor azt kérdezte volna tőle valaki: hát a Julesa hol maradt? — nem tudom, mit felelt volna.

Es Maresa megvolt magával elégedve. Csak folytak a napok egymásután. Maresának mindig volt valami tennivalója, a mivel Bandit lekötölte, — Bandinak meg mindig volt valami keresni valója odabent a konyha körül, hogy azt Maresának megköszönje.

Es Julesa nem mutatkozott. Bandi minden este kiment a játszókhoz, de sohasem találta ott. Hej pedig beh szeretett volna vele találkozni, hogy megszeresse még jobban, mert úgy tapasztalta, hogyha sokáig nem látja, hát végkép elfelejt — aztán a Maresához szegődik.

Pedig még most is szereti, csak már egyszer eljönne, hogy a szemébe nézhetne, aztán megmondaná neki, hogy én nem haragszom, hát te se haragudj, feleljük el azt. Azután hadd mondhatná el neki, hogy milyen ok nélkül szidta őt, hogy mi kényszerítette, arra hogy a nagyságos orat odahagyja, De a nap csak mult, csak mult aztán sohse jött. Bandinak pedig a büszkeségét sértette az, hogy ő ke-

resse fel, mikor ő nem hibás, Julesa csinált minden zűrzavart, azaz igazság, hogy ő is tegye jóvá s becsülje meg magát, jöjjön el hozzá, aztán kövesse meg szépen. (Hjah falun ez is megtörténik, ott a férfi feltétlen ur, a nő csak asszonyi állat.)

Bandinak Julesa iránti szerelme már csak egy rövid szálon tartózkodott, azt is kezdé a moly rágni. Sőt képes volt már ekkor a szegény leányt lenézni, s olyannak képzelte magát, mint a ki nagylelkűséget gyakorolt akkor, midőn őt szerelmére méltatta, mikor — ugymond — itt van egy egész falka leány, szebbnél-szebb, gazdagabbnál-gazdagabb, csak válogatni kellene belőle.

Hanem azért az emlék élesztgette a szerelmet. Egyszer aztán rávette magát, s elment a kis szalma-fődeles házikóba. Epen olyan gyönyörű este volt, mint mikor Julesát utolszor hazakisérte, mint mikor epedve várta eső-kjét a kapuban. A hold most is oly mélan világított, a csillagok oly fényesen ragyogtak. Bandi egy percig elmélázott a kapuban, olyan édes volt a visszaemlékezés. Hiszen három hete, hogy e kis házikó küszöbét át nem lépte, nemcsak, hanem még a tájkát sem látta.

Epen egy csillag futott le előtte: ugyan ki halhatott meg? — gondolta magában — melyik halandót szánta meg az Isten? — Nem tudta, hogy egyszer azt mondá a csillagra, hogy ott szeretne ő lakni Julesával egyedül, ketteskén, ott lenne a boldogság . . . és . . . most az a boldogság lefutott — — eltűnt — —

Bandi szorongva nyitott be a kis házba, pedig bizony nem igen volt mitől tartania, azaz öreg asszony olyan esendesen ült egy gyertya gyér világánál, hogy attól félni nem, csak borzadni lehetett. Bandi hozzá tántorgott s izgatott hangon kérdezé:

— Hol van Julesa!
Az anya hidegen mutatott az ajtóra:
— Ott az ajtó, elmehetsz. A Julesa tud mindent, láttott mindent, ott volt este, mikor te olyan vig voltál. — benézett az ablakon, hát az ő drágalatos szeretője ott kocintgat avval a jó madárral, ott dalol véle. Akkor aztán hazajött, azt mondta, hogy anyámasszony én elmenek valamire szolgálni, mert nem állom ki, hogy valami csint ne tegyek, hogy rájok ne gyujtsam a házat, vagy valami mást. El is ment. (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Gömör- és Kishont t. e. megye alispáni hivatalától.

Hirdetmény.

9420 sz. — A folyó évi szeptember hó 24-én tartott megyei bizottsági közgyűlés határozata értelmében, az 1884-ik évre a megyei szolgazemélyzet ruházata, irodai szerek, a megyeházánál szükséges világítási anyagok árlejtés vagy alku egyezmény útján levén beszerzendők, e végből eljárás határidőül **folyó évi november hó 26-ik napjának d. e. 10 órája Rimaszombatba a megyeházához** kintüzetik s a vállalkozni kívánók ezen határidőre a szükséges bánatpénzzel ellátva, ezennel meghívattak. A feltételek iránt a megyei számvevőségnél időközben is bővebb felvilágosítás nyerhető.

Rimaszombat, 1883. október 29.
Alispán helyett: **Ujházy, főjegyző.**

A rimaszombati kir. törvényszék helyettes elnökétől

Pályázat.

756. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén levő tornallyai kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött albirói állomásra a nm. m. kir. Igazságügy-minisztérium folyó évi 3082/83. sz. a. rendeletével engedélyezett pályázat hirdettetik; felhívattak az illető pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat ezen törvényszéki elnökségnél i. év december 15-éig nyujtsák be, a később beérkezendők figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1883. évi november hó 12-én.

Fernét Jenő, kir. tszéki helyettes elnök.

Szerkesztői üzenetek.

V. L. Terünk nem engedte.
G. B. Következő számunkban kérelme teljesítve leend. Üdvözlét!
B. B. Másneműt kérünk.
B. Gy. A válasz miért késik?

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Magán-hirdetések.

Tanulóul

alólirott rimaszombati kereskedésébe egy 2—3 gymnasiumi osztályt végzett ifju azonnal felvétetik. — A feltételek iránt értekezhetni ugyanott. **Tibély S. A.**

2—3

1000 darab oltvány,

melyből 700 darab körtve **31 kitünő** fajban s 100 darab egy éves alma-oltvány **12 jeles** fajban; ugy szinte 200 darab két és három éves körtve-oltvány szintén **kiváló jeles** fajokban — alólirott nál megrendelhetők. Az egy évesek darabonként 15, a két évesek 20, a 3 évesek 25 krajczárjával számittatnak. — Csomagolás és jeltáblácskákért mérsékelt díj számittatik.

Bátkán, 1883. nov. 10. **Demeter Lajos**, ref. tanító.

A losonczyi gőzmalom részvény-

társaság ujonan berendezett főraktára Rimaszombatban a **főtéren Dapsy-féle házban** kitünő liszttermelvényeit nagyban és kicsiben, a malom igazgatósága által időnként meghatározott eredeti áron készpénz fizetés mellett árusítja el, és reményli, hogy szilárd és figyelmes kiszolgálása és mérsékelt árai által, a t. cz. közönség bizalmát rövid idő mulva megnyerendi.

2—3

Köszén eladás.

Alólirott értesíti a n. é. közönséget, hogy a cserencsényi utcában levő kereskedésében a legjobb minőségű köszénnek métermázsája 90 krért kapható. — Házhoz szállítva pedig 95 krért.

Hoselitz Salamon.

2—2

Ház eladás.

Az **Andrássy-árvák** tulajdonához tartozó jánosi utcában fekvő emeletes ház a hozzátartozó kerttel szabad kézből eladó. — A feltételek megtudhatók **Szontagh Károly** mint k. k. Andrássy Etelka és Kálmán gyámjánál.

Orvesi jelentés.

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy állandó lakhelyemül Rimaszombat városát választám. — Felkérem ennél fogva mindazokat, kik orvosi segédlemre szorulnak, sziveskedjenek szolgálatkészségemet igénybe venni. — Kelt Rimaszombatban, 1883. november hó 15-én.

Dr. Radnay Manó,

szab. áll. honvéd főorvos, sebész-, szemé- és szülész-tudor.

1—3

(Lakásom: Rimaszombat, Cserencsényi-utca 25. sz. I. emelet.)

Férfi ruhatár. GÖMÖRI EDE. Férfi ruhatár.

A nagyérdemű férfiközönségnek.

Az őszi és téli idény közeledtével bátorkodom a t. cz. vevőknek legjobb hírnévnek örvendő szabóüzietemet, melyet brünni, reichenbergi és francia gyapjuszövetekkel dusan felszereltem — „ajánlani.”

Hogy minden e téren versenynek elejét vehessem, az árakat tetemesen leszállítottam, — azért a nagyérdemű férfiközönség érdeke is megkívánja, hogy szükségleteiket most megrendelni sziveskedjenek, melyeknek leggon- dosabb kiszolgáltatásáról kezeskedem, ugy az anyag jósága mint a ruhadarabok szabását illetőleg.

Magamat kegyes pártfogásukba ajánlva s számos megrendelésért esedezve, vagyok
Rimaszombatban, 1883. szept. 22.

teljes tisztelettel

Gömöri Ede, férfiruha készítő.

(Vidékre mintákkal készséggel szolgálók.)